

“Vernieuwd GLB biedt een goed perspectief”

Joost Korte, directoraat-generaal Landbouw en plattelandsontwikkeling in Brussel

De gemeenteraadsverkiezingen zijn nog maar net achter de rug of de verkiezingen voor het Europees Parlement staan in mei alweer voor de deur. In deze vijfde aflevering van de serie draaien we de rollen om. Welke invloed heeft de politiek op de cumelasector? Joost Korte, als adjunct-directeur-generaal verantwoordelijk voor drie directies van het directoraat-generaal Landbouw en plattelandsontwikkeling van de Europese Commissie, geeft zijn visie.

Zeventien jaar is hij weggeweest, maar sinds begin dit jaar zit Joost Korte opnieuw in het kantoor van het directoraat-generaal voor Landbouw en plattelandsontwikkeling aan de Wetstraat in Brussel. De nieuwe adjunct-directeur-generaal voelt zich er op zijn plek. Met zichtbaar enthousiasme spreekt hij over zijn beleidsterreinen. “Landbouw is één van de meest interessante werkgebieden hier in Brussel. Het is operationeel, het is actief. Daarin ligt voor mij de uitdaging. Brussel is ver weg van alles, behalve van de landbouw. Europese beslissingen hebben meteen impact op de bedrijven zelf.”

Als adjunct-directeur-generaal is hij verantwoordelijk voor drie directies; een directie voor agrarisch marktbeleid, een directie voor rechtstreekse betalingen en een directie voor economische analyse & communicatie, in Brussels jargon C, D en E genoemd.

In zijn kantoor voert de herziening van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB), die sinds dit jaar wordt geïmplementeerd, de boventoon. “Het GLB biedt een goed perspectief voor de Europese landbouw. Door geen quota’s meer te hebben, wordt de oriëntatie op de markt sterker. We krijgen hierdoor een actievere internationale handel en de koppeling met het milieubeleid (elke boer die vergroeningsmaatregelen treft, krijgt dertig procent boven op zijn basishectaretoeslag; red.) zie ik positief in.”

Hij is daarin niet de enige. Uit de Eurobarometer bleek onlangs dat meer dan driekwart van de Europeanen van mening is dat het vernieuwde GLB alle burgers van de Europese Unie ten goede komt. Ruim negentig procent zelfs onderschrijft de krachtlijnen van het nieuwe GLB. “Verbazend toch na al die discussie? Het is mooi dat we met 28 landen één landbouwbeleid hebben weten op te stellen, terwijl de sector in elk land weer anders is.”

Ongelijkheid

Daar zit ook meteen één van de struikelblokken, want on-

danks één beleid is er veel ongelijkheid. Waarom wordt Nederland afgerekend op een te hoge concentratie glyfosaat die vanuit het buitenland via rivieren bij onze innamepunten van drinkwater wordt gevonden? Of denk aan het gewasbeschermingsbeleid. Nederland is wat dat betreft zeer streng en dat zorgt voor ongelijkheid aan de grens. Wat op het ene perceel wel mag, is op het perceel ernaast streng verboden. “We kunnen niet alles regelen”, zegt Korte. “Alle Nederlandse politieke partijen, behalve D66 dan, willen dat de Europese Unie terugtreedt. De wil om alles tot in de details Europees vast te leggen, is er dus niet. Eén van de nadelen daarvan is die ongelijkheid tussen lidstaten. Als Europese Unie geven we de lidstaten alleen een menu, een kader. De rest mogen ze zelf invullen.”

Wonderbaarlijk genoeg is juist het vernieuwde GLB een vreemde eend in de bijt als het gaat om een terugtrekkende overheid. Een maatregel als de financiële steun aan agrariërs voor het volgen van milieuvriendelijke landbouwmethoden, bijvoorbeeld, zorgt voor meer verplichtingen, dus voor meer controle, dus voor meer complexiteit. “Hier is inderdaad geen sprake van een terugtrekkende Europese Unie. Toch hebben alle lidstaten ermee ingestemd.”

Territoriale cohesie

Dat betekent niet dat de politieke discussie hieromtrent is gevoerd. Zo wil Nederland in dit overgangsjaar graag soepeler regels rond melkquota, zodat melkveehouders geleidelijk kunnen uitbreiden en minder boetes hoeven te betalen. Minder concurrerende melkveelanden willen de superheffing juist zo lang mogelijk behouden.

Ook de subsidie voor plattelandsontwikkeling zorgt voor de nodige ophef. Want waarom geldt die subsidie wel voor boeren, maar niet voor loonwerkers? Betekent dit dat boeren goedkoop een machine kunnen aanschaffen, terwijl boeren die daar via een loonwerker gebruik van maken - en dus fei-

telijk efficiënter zijn - duurder uit zijn? Korte heeft daar wel een antwoord op: "Deze subsidie is breder georiënteerd. Kijk naar pijler 2. De subsidie gaat naar investeringen en projecten die de werkgelegenheid op het platteland stimuleren. Ook willen we hiermee de leefbaarheid op het platteland in stand houden. Territoriale cohesie, heet dat hier. Daar kunnen loonbedrijven ook aan bijdragen, binnen de kaders van het plattelandsontwikkelingsprogramma zoals Nederland dat vaststelt. Welke maatregelen uit het plattelandsbeleid Nederland gaat toepassen, zal staan in het Nederlandse plattelandsontwikkelingsprogramma. Dat is nog in ontwikkeling. Daarom is het nu nog niet mogelijk om te zeggen wat de exacte mogelijkheden zijn voor loonwerkers."

De leefbaarheid op het platteland is sowieso een groot thema, stelt Korte. "Ons uitgangspunt is 'back to our roots'. We willen dat het platteland niet leegloopt. Niet voor niets komt de helft van het inkomen van de boer uit de Europese Unie." Maar hoe leefbaar blijft het platteland als het GLB gaat werken met hectaretoeslagen? Bedrijven zullen hierdoor alleen maar groter worden. Dat klinkt als een bedreiging voor het traditionele familiebedrijf en ook de consument zit hier niet op te wachten. "Schaalvergroting is inderdaad gaande, maar ik zie dat als een positieve ontwikkeling", zegt Korte. "Grotere agrarische bedrijven zijn nodig om het evenwicht te behouden tussen de andere sectoren in de Europese Unie. We willen deze sector niet afschermen. En hoe groot is een groot bedrijf? De gemiddelde bedrijfsomvang in de Europese Unie bedraagt slechts veertien hectare."

Kansen

De adjunct-directeur-generaal kijkt positief naar de toekomst. "De Europese landbouw heeft de wereld veel te bieden. Door de bevolkingsgroei zal de vraag naar voedsel met een hoge toegevoegde waarde alleen maar toenemen en ook de klimaatverandering zal kansen bieden. Daar moet Europa op inspelen. Bulkproducten moeten we overlaten aan landen buiten Europa, zoals Amerika en Argentinië, wij moeten ons richten op hoogwaardig voedsel. Denk aan de uitvoer van zuivelproducten, zoals kazen. Dat is een groeiemarkt. Of olijfolie. Europa is daarin wereldleider. Daarnaast lopen wij voorop als het gaat om kennis. Hoeveel meer van een hectare suikerbieten haalt Nederland wel niet vergelijken met andere landen? Daar ligt onze kracht. Als Europese Commissie willen we dat maar wat graag ondersteunen met ons onderzoeksbeleid voor de landbouw."

Een terugtrekkende Europese Unie vindt hij daarom ook geen goede ontwikkeling. "Europa heeft ons sinds zijn oprichting zoveel gebracht. Natuurlijk ging niet alles perfect, maar zeker Nederland zou moeten weten dat onze welvaart afhankelijk is van het buitenland. Daar zouden Haagse politici meer op moeten hameren. Nu hoor je alleen de Euro-sceptische partijen, maar dat is niet reëel. Lidstaten hebben alleen een kans door samen te werken. Kijk naar wat er nu in Oekraïne gebeurt om te zien wat er op het spel staat. Hopelijk worden we hierdoor met onze neus op de feiten gedrukt en heeft het effect op hoe mensen straks gaan stemmen."

TEKST & FOTO: Marjolein van Woerkom